

## เครือข่ายยาสูบไทย คว่ำบาตรประชุม มูลนิธิรับทุนบ.บุหรี่

**กรุงเทพธุรกิจ** ● เครือข่ายควบคุมยาสูบ  
คว่ำบาตรมูลนิธิเพื่อโลกปลอดควันบุหรี่  
จัดประชุมในไทย หลังพบรับทุนบริษัท  
บุหรี่ต่อเนื่อง 12 ปี ลั่นไม่ตกเป็นเครื่องมือ  
เปลี่ยนทิศทางการตลาดสูบบุหรี่พันธุ์ใหม่  
ด้าน สธ.กำชับ จนท.รัฐ ห้ามรับทุนวิจัย  
บริษัทบุหรี่ ซ้ำเข้าข่ายอุปถัมภ์ อาจแทรกแซง  
นโยบาย พร้อมแจ้งเตือนนักวิชาการ  
มหาวิทยาลัยรัฐ-เอกชน ขณะที่ "ฟิลลิป มอร์ริส"  
ยันไม่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิฯ

ในการเสวนาและแถลงข่าว เรื่อง  
“เปิดโปงกลยุทธ์ล่าสุดของบริษัทบุหรี่”  
จัดโดยมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ และ  
เครือข่ายควบคุมการบริโภคยาสูบ วานนี้  
(4 ก.ค.) นางสาวบังอร ฤทธิภักดี ผู้อำนวยการ  
ศูนย์ธรรมาภิบาลเพื่อการควบคุมยาสูบ  
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) และ  
กรรมการมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่  
กล่าวว่า ช่วงก่อนหน้านั้นเครือข่ายนักวิชาการ  
และผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับกำหนดนโยบาย  
ควบคุมการบริโภคยาสูบชาวไทย 9 คน

อ่านต่อหน้า 13

▶ ต่อจากหน้า 16

### เครือข่าย

ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม เพื่อนำข้อมูลมา  
พัฒนาจัดทำดัชนีปลอดบุหรี่ (Smoke-  
Free Index) ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ 25 ก.ค.  
2562 ที่กรุงเทพฯ

แต่จากการตรวจสอบเว็บลิงค์ หาย  
หนังสือเชิญ พบว่าเป็นโครงการหนึ่งของ  
มูลนิธิเพื่อโลกปลอดควันบุหรี่ ซึ่งใน  
เว็บไซต์ของมูลนิธิฯ ระบุว่า ก่อตั้งเมื่อ  
2 ปีก่อน เป็นหน่วยงานอิสระ และได้รับเงิน  
ทุนสนับสนุนจากบริษัท ฟิลลิป มอร์ริส บิลละ  
80 ล้านดอลลาร์ หรือ 2,400 ล้านบาท  
ต่อเนื่องเป็นเวลา 12 ปี แต่ผู้ที่ได้รับเชิญ  
เห็นว่ามูลนิธิฯ ได้รับทุนจากบริษัทบุหรี่ จึง  
ไม่ได้ตอบรับเข้าร่วมงาน และเท่าที่ทราบ

ล่าสุดได้ถูกยกเลิกการจัดในประเทศไทย  
แล้ว ด้วยเหตุผลว่าคนเข้าร่วมน้อย

ด้าน นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ  
ประธานมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่  
กล่าวในหัวข้อ “กลลวงบริษัทบุหรี่”  
ว่า มูลนิธิเพื่อโลกปลอดควันบุหรี่ ซึ่งได้รับ  
ทุนสนับสนุนจากบริษัทฟิลลิป มอร์ริส บอก  
จะทำให้เกิดการยุติการสูบบุหรี่ในคนรุ่นนี้  
เร่งขับเคลื่อนนโยบายควบคุมการบริโภค  
ยาสูบ มุ่งสู่สังคมไร้ควันบุหรี่ โดยเน้นการ  
ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสูบ  
รูปแบบใหม่ แต่กลับพบว่า มีสิ่งที่น่าตั้งข้อ  
สังเกตคือ บริษัทประกาศให้ทุนสนับสนุน  
การวิจัย และส่งเสริมการขายบุหรี่ใหม่  
ที่ไม่เผาไหม้

ขณะนี้ บริษัทนี้มีบุหรี่ไม่เผาไหม้ 2 ตัว  
คือ บุหรี่ไฟฟ้าชนิดแท่ง เกิดจากการให้ทุน  
พัฒนาและบุหรี่ไฟฟ้าชนิดน้ำ ซึ่งใช้น้ำยาที่  
เป็นนิโคตินเหลว โดยการเข้าถือหุ้น 35%  
เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์บุหรี่ไม่เผาไหม้  
ที่ยืดตลาดในสหรัฐฯถึง 64 %

นพ.ประกิต กล่าวอีกว่า จากรายงาน  
ของบริษัทฟิลลิป มอร์ริส ในปี 2561 มีกำไร  
รวม 29,625 ล้านดอลลาร์ จากบุหรี่ธรรมดา  
25,529 ล้านดอลลาร์ และบุหรี่ไฟฟ้า 4,096  
ล้านดอลลาร์ และพบว่านำไตรมาสแรกของ  
ปี 2562 ในส่วนของบุหรี่มีควันนั้น ยอด  
จำหน่ายภาพรวมของบริษัทไม่ลดลง แต่  
ยอดจำหน่ายบุหรี่ไร้ควันหรือบุหรี่ไฟฟ้า  
เพิ่มสูงขึ้น และมีการเปิดตัวบุหรี่มีควันใหม่  
ในหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย จึงเป็น  
สิ่งที่ขัดแย้งกันกับการที่บริษัทประกาศจะ  
ไม่ให้มีบุหรี่เผาไหม้หรือมีควัน

ทั้งนี้ มีรายงานจาก 24 งานวิจัย  
พบว่าคนที่ตั้งใจสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อเลิกบุหรี่  
นั้น เลิกได้น้อยกว่าคนที่ใช้วิธีการอื่นในการ  
เลิกโดยไม่ใช้บุหรี่ไฟฟ้า อีกทั้ง คนที่จะเลิก  
บุหรี่ก็กลับกลายเป็นคนสูบบุหรี่ 2 แบบ

นอกจากนี้ คณะที่ปรึกษาขององค์การ  
อาหารและยาของสหรัฐฯ ได้ลงความเห็น  
เป็นเอกฉันท์ไม่เห็นด้วยว่าการเปลี่ยนจาก  
สูบบุหรี่ธรรมดาไปสูบบุหรี่ไฟฟ้า ที่เป็น  
ผลิตภัณฑ์ของบริษัท จะลดความเสี่ยงจาก  
การเกิดโรคจากยาสูบ และงานวิจัยทุกชิ้นที่  
มีการติดตามเตีกระยะยาว แสดงว่าการสูบบุหรี่  
ไฟฟ้าทำให้เด็กพัฒนาไปติดบุหรี่ เสี่ยง  
กว่าเด็กที่ไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า 3.77 เท่า

“บุหรี่ไฟฟ้าทำให้หัวใจวายเพิ่มขึ้น  
2 เท่า คนที่สูบบุหรี่ธรรมดาและบุหรี่ไฟฟ้า  
หัวใจวายเพิ่มขึ้น 4 เท่า และในอเมริกา มีคน  
ที่ติดนิโคตินจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้าถึง 3 ล้าน  
คน โดยซานฟรานซิสโกเป็นเมืองแรกที่ผ่าน  
กฎหมายห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า โดยให้เหตุผล  
เพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนจากการเสพติด  
นิโคติน เพราะฉะนั้นการจะมาจัดงาน เพื่อ  
ทำดรรชนีปลอดบุหรี่ในประเทศไทย ถือ  
เป็นความจงใจ เหมือนกับที่ตั้งใจไปจัดที่  
ประเทศตุรกี เพราะล้วนเป็นประเทศที่ห้าม  
ขายบุหรี่ไฟฟ้าทั้งสิ้น จึงเป็นการท้าทายเชิง  
สัญลักษณ์” นพ.ประกิต กล่าว

ด้าน พญ.เรณู การ์ก นักวิชาการ  
จากองค์การอนามัยโลก (WHO) ประจำ  
ประเทศไทย กล่าวว่า WHO มีนโยบาย  
ชัดเจน ที่ไม่ส่งเสริมใดๆ กับบริษัทบุหรี่  
และมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับบริษัทบุหรี่ โดยกรอบ  
อนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ มาตรา  
5.3 กำหนดไว้ชัดเจน ให้ประเทศสมาชิก  
ต้องปกป้องประโยชน์สาธารณะ จากการดำเนิน

การเพื่อแสวงกำไรของอุตสาหกรรมยาสูบ  
โดยให้รัฐบาลจำกัดการมีปฏิสัมพันธ์  
และหลีกเลี่ยงความร่วมมือกับอุตสาหกรรม  
ยาสูบ และรัฐบาลไม่รับการสนับสนุนทุนด้าน  
ต่าง ๆ จากอุตสาหกรรมยาสูบ ทั้งทางตรง  
และทางอ้อม หากประเทศสมาชิกดำเนินการ  
ตามกรอบอนุสัญญาฯอย่างเข้มแข็ง  
ก็จะลดการสูบบุหรี่ได้ในระดับโลกและประเทศ  
ไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำดรรชนีปลอดบุหรี่  
ตามที่มูลนิธิเพื่อโลกปลอดบุหรี่ดำเนินการ

นพ.ชยพันธ์ สิทธิบุศย์ ผอ.กองงาน  
คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรม  
ควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า  
กรณีการจะจัดงานนี้ขึ้นในประเทศไทย  
กองฯได้นำเข้าหารือในคณะอนุกรรมการ  
ด้านกฎหมาย ในคณะกรรมการควบคุม  
ผลิตภัณฑ์ยาสูบแล้ว โดยพิจารณาจาก  
วัตถุประสงค์การจัดประชุมและผลที่คาด  
การณว่าจะได้รับ

จึงมีความเห็นว่า 1.การจัดงานชัด  
หรือแย้งกับนโยบายและ พ.ร.บ.ควบคุม  
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ที่มุ่งลดการสูบบุหรี่  
ทุกประเภท 2.ประเทศไทยมีมติคณะ  
รัฐมนตรี เมื่อ 17 เม.ย.2554 ที่กำหนดให้  
หน่วยงานต้องปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญา  
ว่าด้วยการควบคุมยาสูบของ WHO มาตรา

5.3 ที่ห้ามไม่ให้หน่วยงานราชการเกี่ยวข้องกับบริษัทบุหรี เพราะฉะนั้น การจัดประชุมโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจยาสูบ หากหน่วยงานของรัฐหรือในกำกับของรัฐ เข้าร่วมจะขัดต่อนโยบายและมติ ครม.

และ 3.หากการประชุมนั้น ผู้จัดมีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้ผู้เข้าร่วม เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง จะถือว่ามีความผิดตามมาตรา 35 พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฯ เพราะเข้าข่ายสร้างภาพลักษณ์บริษัท และการอุปถัมภ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันนโยบายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยผู้ประกอบการจะมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินกึ่งหนึ่ง ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 1.5 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“กรณีนี้จะรวมถึงการทำรับทุนสนับสนุนงานวิจัย หรือการจัดประชุมต่างๆ ของนักวิชาการ หรือการห้ามเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังฆกรรมใดๆ กับบริษัทบุหรีด้วย เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันนโยบายได้ แม้นักวิชาการที่รับทุน จะไม่ได้มีความผิดโดยตรงเหมือนผู้ประกอบการ แต่จะเข้าข่ายมาส่วนร่วมในการกระทำความผิดเช่นกัน ทั้งนี้ กองฯได้ทำหนังสือเตือนไปยังมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว” นพ.ชยพันธ์ กล่าว

นพ.สุทัศน์ รุ่งเรืองหิรัญญา กรรมการเครือข่ายวิชาชีพแพทย์ไทย ในการควบคุมการบริโภคยาสูบ หนึ่งในผู้ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมจัดสรรฯ กล่าวว่า ในฐานะนักวิชาการและแพทย์ ไม่สบายใจที่จะเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว เพราะแพทย์ต้องทำดีที่สุดเพื่อคนไข้ อะไรที่ไม่ดีหรือมีอะไรแฝงก็ไม่ควรเข้าร่วม แม้จะมีการระบุว่า เป็นแนวทางลดพิษภัยจากบุหรีแบบเดิม แต่ให้ใช้ผลิตภัณฑ์ทางเลือกอื่นๆ ทั้งที่พิษภัยของสิ่งนั้นไม่น้อยหรือมากกว่าแบบเดิม ก็ไม่ใช่เป้าที่ดี

สิ่งที่ควรทำ คือเสนอแนวทางที่ไม่มีพิษภัยเลย ซึ่งในทางการแพทย์มีวิธีการที่จะช่วยให้เลิกบุหรีและนิโคตินได้เด็ดขาด ดังนั้นแนวทางลดพิษภัยด้วยผลิตภัณฑ์ทางเลือกใหม่นั้นเป็นการบิดเบือนเป้าหมายที่จะเลิกเด็ดขาดที่จะไม่สัมผัสสารพิษเข้าใจ

ผิดและไปสู่วังวนของนิโคตินเหมือนเดิม เป็นการกักคนไว้เท่านั้น

นพ.รณชัย คงสกนธ์ เลขาธิการสมาพันธ์เครือข่ายแห่งชาติเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี กล่าวว่า สมาพันธ์ฯจะร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ ในการส่งสัญญาณให้เกิดการรับรู้ ว่า ไม่มีใครร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อโลกปลอดควันบุหรี และเชื่อว่าจะมีการรู้เท่าทัน และไม่ตกเป็นเครื่องมือในการที่ต้องการเปลี่ยนทิศทางการตลาดสู่บุหรีพันธุ์ใหม่

ขณะที่ นายพงศธร อังคุลสิงห์ ผอ.ฝ่ายบริษัทสัมพันธ์ บริษัทฟิลลิป มอร์ริส เทรดดิ้ง (ไทยแลนด์) จำกัดกล่าวว่า “ทั้งฟิลลิป มอร์ริส ไทยแลนด์และฟิลลิป มอร์ริส อินเตอร์เนชั่นแนล อิงค์ (พีเอ็มไอ) ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของเรา ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของมูลนิธิเพื่อโลกปลอดควันบุหรี (The Foundation for a Smoke-Free Future) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระไม่แสวงหากำไรที่มุ่งเน้นการทำงานด้านการลดผลกระทบเชิงลบต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี แม้พีเอ็มไอสนับสนุนงบประมาณเบื้องต้นให้กับมูลนิธิ แต่พีเอ็มไอและองค์กรอื่นๆ ในอุตสาหกรรมยาสูบไม่ได้รับอนุญาตให้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมใดๆ ของมูลนิธิ”

“วิสัยทัศน์ของเรา คือการหยุดจำหน่ายบุหรีซิกาแรตเพื่อสร้าง “สังคมไร้ควัน” ให้เร็วที่สุด ปัจจุบัน มีผู้สูบบุหรีในประเทศไทยประมาณ 11 ล้านคน และผู้สูบบุหรีจำนวนมากในกลุ่มนี้ ยังคงตัดสินใจสูบบุหรีต่อไป เราสื่อสารอย่างชัดเจนกับผู้สูบบุหรีมาโดยตลอดว่า การเลิกบุหรีและการไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีนิโคตินอย่างเด็ดขาดเป็นทางออกที่ดีที่สุด แต่สำหรับผู้สูบบุหรีที่ตัดสินใจที่จะสูบบุหรีต่อไป พวกเขาเหล่านั้นควรได้รับข้อมูลที่มีพื้นฐานมาจากการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับทางเลือกที่ดีกว่าการสูบบุหรีอย่างต่อเนื่อง”

“เรารู้สึกผิดหวังที่เห็นเครือข่ายบรรณงค์เพื่อการไม่สูบบุหรีคัดค้านการพูดคุยอย่างสร้างสรรค์ของหน่วยงานอิสระเพียงเพราะมีอคติต่ออุตสาหกรรมยาสูบ” นายพงศธร กล่าว